म. ग्रं. सं. ठाणें
विषय काव्य
सं. नं. ४८८

डा

लेखक व प्रकाशक:

रामचंद्र वासुदेव दाते,
२८५ शनवार, पुणे.

मुद्रक

केशव रावजी गोंधळेकर,
०७ शनवार, पुणें.

२०

REFBK-0001815

किंमत दोन आणे.

रे. कार्या वाट

कापी २४८

शी धेनु वत्सा तशी आर्यमाता । तुम्ही लेंकरें
तां उगा धांव घेतां । करा मातृसेवा करा सार्थ
नातें । म्हणी राष्ट्रकार्था त्यजा मत्सरातें ॥ ६ ॥
पहा आर्यभू आजला दैन्यवाणी । नये धावुनी
एकही पुत्र कोणी । धरा लाजलज्जा जगीं अब्रु
जाते । म्हणी राष्ट्रकार्या त्यजा मत्सरातें ॥ ७ ॥
जनीं बोलती आर्य कां वांझ झाली । असे हीन
दुबळे कसे पुत्र व्याली ॥ असा काळिमा लागतां
झोंप येते । म्हणी राष्ट्रकार्यां त्यजा मत्सराते ॥८॥
असे देश माझा असे माय माझी । तिच्या उद्धरा-
तेंचि वाहीन ओझीं ॥ करा आजपासोनि ह्या
निश्चयातें । म्हणी राष्ट्रकार्यां त्यजा मत्सरातें ॥९॥

REFBK-0001815
REFBK-0001815

२८९५

श्री ग्रंथ संग्रहालय
कार्यानं. ५५५

येथून गेल्या फौजा दौडत। रट्टे लगवित रिपुच्या
पाठिंत। अटकेसन्निध सिंधू गांठित
शिंग फुंकावें। पेशवे नांव गर्जावें ॥ ४ ॥

पेशवाइच्या धनदौलतिला। पुणें शहर हें राजधानिला
बहू आवडलें शूर बाजिला
जन्मा यावें। म्हणवून पुणेकर घ्यावें ॥ ५ ॥

नशिब शिकंदर होते बाजी। नमवित दाढी येती
काजी। विनवी मोंगल करूनी हां जी
दिल्लिला यावें। खंडणी घेउनी जावें ॥ ६ ॥

भाउ चिमाजीआप्पा शूर। शौर्यसिंधुला आला पूर
रणदेवीचा एकचि सूर
उदया यावें। पेशवे नांव राखावें ॥ ७ ॥

आले उदया गायकवाड। शिंदे इमानी होळकर
जोड। बाजि धनी हा पुरवी कोड
शौर्य दावावें। उन्नतीशिखर गांठावें ॥ ८ ॥

ग्रंथालय
दा. क्र. १८७५
संग्र. शाखा (स्थळ प्रत)

राजकारणी माधवराव । सागरवृत्ति, न लागे ठाव
पेशवाइचा उलटा डाव
दान पडावें । लवकरी आयु संपावें ॥ १४ ॥

तो नारायण बालपेशवा । आनंदीच्या नयनिं खुपावा
राजतृष्णेला बळी पडावा
पाप घडावें । बोलले राज्य सोडावें ॥१५॥

सवाइमाधव बालपेशवे । पुनरपि पहिले दिन गांठावे
परि बाजींचे भेदक कावे
साह्यक व्हावे । बोलले राज्य सोडावें ॥ १६ ॥

संशयरूपी राहू केतू । नाना विषयीं ये मनिं किंतू
डाव जिंकितो बाजी स्वार्थू
कां न निंदावें । हे फितूर घरचे व्हावे ॥ १७ ॥

फडणिस नाना जरि मुत्सद्दी । पेशवाइची सरतां सद्दी
दुष्ट बाजिची नाशक बुद्धि
दैव उलटावें । हे फितूर घरचे व्हावे ॥१८॥

ग्रंथ संग्रहालय

सभोंवार जन परान्नपुष्ट । कमवाया किती पडले
कष्ट । चाकर बुडवे मालक नष्ट
विषयीं रंगावें । दिवटाचि म्हणवुनी ध्यावें ॥२४॥

थाट शाहिरी होनाजीचा । कुठे पवाडा प्रभाक-
राचा । तलाव कोठें काव्यौघाचा
पाट सोडावे । स्फूर्तिचें कलम राखावें ॥ २५ ॥

गतकाळाच्या इतिहासाची । शुक्रचांदणी जशी
नभाची । वीर शाहिरी थाप डफाची
सर्व आठवावें । मानसीं स्वस्थ बैसावें ॥ २६ ॥

कटाव गेले तसे पवाडे । काव्यौघाला बंद कवाडें
पढो पंचावन पहिले पाढे
तुम्ही घोकावे । बाजिचे बोल ऐकावे ॥ २७ ॥

मिय्या बोले दाढी हाले । राजा बोले दळही हाले
मालक तैसा चाकर चाले
अनुभवा यावें । पेशवे नांव आठवावें ॥ २८ ॥

वदति मोडकीं तीं कारंजीं । निर्घृण काळा अह्मां
न गांजी । गतशतकाची आठवण होई
हाय ! बोलावें । मानसीं स्वस्थ बैसावें ॥ ३४ ॥

कधिं अस्मानी कधीं गुलाबी । कधीं केशरी कधीं
कुसुंबी । वेलबुट्यांची खुबीच नामी
शालु नेसावे । भिंतिचे बोल ऐकावे ॥ ३५ ॥

विटाळ नव्हता अशुद्धतेचा । जैसा अनुभव
आदर्शाचा । तसाचि होता मान आमुचा
लेणें ल्यावें । वैभवें जनां दिपवावें ॥ ३६ ॥

जरिपटक्याचें निशाण भगवें । आम्हीं त्याचें मूळ
धरावें । वाऱ्या वरती फडकत रहावें
लयाला जावें । लागलें खालीं ठेवावें ॥ ३७ ॥

शूरविरांचीं गुप्त खलबतें । तिथेंच मंजुळ प्रेम
बोलतें । स्वराज्यस्फूर्ति बाळ खेळतें
गीत ऐकावें । तल्लीन मानसीं व्हावें ॥ ३८ ॥

गेलें वैभव आयु रंडकें । स्मशानांतलें फुटकें मडकें
परावलंबन फल हें सडकें
काय ! चाखावें । कर्तव्यकर्म आठवावें ॥ ४४ ॥

त्यांचि मरावें जन्मायाया । यावें जन्मा त्यांचि
मराया । जन्ममरण हा खेळ न वाया
बोल ऐकावे । मनिं सार यांतलें घ्यावें ॥ ४५ ॥

उदया याया रवि मावळतो । निसर्ग आपुलें तत्व
न चुकतो । चहूंकडे हा न्यायचि दिसतो
नच विसरावें । मागलें पुढें चालावें ॥ ४६ ॥

तूं मेलेला आजि दिसावा । उन्नति व्हाया तुला
विसावा । योग्य काळ ये उदयचि व्हावा
ध्येय जिंकावें । कारणें स्वस्थ बैसावें ॥ ४७ ॥

नांव मराठा गाजुनि गेलें । फिरे खराटा नांव
लोपलें । हाय करित हा वाडा बोले
उदया यावें । कारणें स्वस्थ बैसावें ॥ ४८ ॥

योग्य वेळीं) १९२० सालीं पाहिजे तेंच. (योग्य पुस्तक

दादाभाई नवरोजी यांचें चरित्र.

लेखकः—प्रो. नारायण सिताराम फडके, एम. ए. पुणें
" अल्लाहो अकबर " " प्रेमप्रसाद " " कर्तव्य-जागृति " " संसारसार " या कादंबऱ्यांचें कर्ते.

(१) लो॰ टिळक—चरित्र सुबोध आणि मनोरंजक झालें आहे. लोकांनीं तें संग्रही ठेवावें.

(२) न. चिं. केळकर—हें चरित्र आपल्या कुशल लेखणीनें आपण हृदयंगम केलें आहे.

(३) कृ. प्र. खाडिलकर—भाषा सरळ व चटकदार, असून विषयांची मांडणी उठावदार

(४) शि. म. परांजपे—कृति उत्तम साधली आहे. विवेचन मुद्देसूद व परिणामकारक.

(५) अ. ब. कोल्हटकर—राजकारणाचा अभ्यास करणारास या पुस्तकाचा फार उपयोग होईल.

(६) बॅ. जयकर—या पुस्तकावरून स्वराज्यवादाच्या इतिहासाची चांगली कल्पना येईल.

पुस्तकें मिळण्याचा पत्ता—रामचंद्र वासुदेव दाते,
सेक्रेटरी 'यशवंत ग्रंथप्रसारक मंडळी'
घ. नं. ५८५ शनवार, पुणें.